

Om præpositionsstranding i dansk¹

Michael Nguyen
Aarhus Universitet
michnguyen@gmail.com

Abstract

Denne artikel handler om hvilke sætninger der er mulige og umulige, nærmere bestemt hvornår en specifik konstruktion, nemlig præpositionsstranding (PS), er mulig og umulig. Artiklen skal give læseren et afsæt til at analysere PS. Artiklen gennemgår således (i) de kontekster i hvilke konstruktionen er mulig og umulig, og (ii) to udvalgte analyser af PS, en funktionel (Takami 1988, 1992) og en formel (Hornstein og Weinberg 1981). Læseren kan i en fremtidig analyse af PS forholde sig til empirien i denne artikel og til de styrker og problemer som de to tilgange har. De to tilgange giver både konceptuelle og konkrete værktøjer som læseren kan anvende i sin analyse.

Indledning

Hvilke sætninger er mulige og umulige? Dette spørgsmål er centralt inden for grammatik. Denne artikel handler om den grammatiske konstruktion præpositionsstranding (PS) og om hvornår PS er mulig. PS opstår når styrelsen til en præposition flytter² og dermed efterlader præpositionen (den er ”strandet”):

(1) Hvem venter Bo på ____?

PS er i nogle sammenhænge **ikke** mulig, sammenlign således (2) med (1):

(2) * Hvilken grund vil regeringen gå på kompromis af ____?

Hvilke sætninger der er mulige og umulige, er et spørgsmål som både den funktionelle og den formelle lingvistik beskæftiger sig med. I dansk grammatik er sætningsstruktur traditionelt blevet beskrevet ved hjælp af Diderichsens funktionelt funderede sætningsskema (1976) som over årene er blevet videreudviklet og forfinet. I den internationale litteratur, særligt i de engelsksprogede lande, er den generative grammatik, som er en ud af mange formelle tilgang, stadig fremherskende.

¹ Dele af denne artikel er en revideret version af en ansøgning om et ph.d.-stipendium ved Aarhus Universitet som jeg indsendte d. 15. marts 2015, og en eksamensopgave jeg skrev på Aarhus Universitet i foråret 2015.

² Begrebet ”flytning” er især associeret med den generative lingvistik, men som Vikner (2015:446) pointerer, benytter funktionelle lingvister sig også af konceptet ”flytning”, blot med andre termer.

Denne artikel har til formål at give læseren et kendskab til PS som kan fungere som afsæt til at kunne identificere og analysere PS, uafhængigt af hvilket teoretisk standpunkt denne måtte have. Til det formål gennemgår artiklen nogle af de kontekster PS kan finde sted i (og ikke finder sted i). Ligeledes gennemgår artiklen en funktionel og en formel tilgang til PS, så læseren har en teoretisk basis at bygge sine analyser på, og dels kan blive inspireret og anvende nogle af de samme værktøjer som analyserne har at byde. I løbet af artiklen fremhæver jeg en række problemer og skitserer nogle mulige løsninger som kan udfoldes og elaboreres i fremtidig forskning.

Jeg vælger Takami (1988, 1992) som eksempel på en funktionel tilgang og Hornstein og Weinberg (1981) som eksempel på en formel tilgang. Sidstnævnte er en klassisk reference for PS inden for formel grammatik, mens man næppe kan tale om nogen klassisk reference for PS inden for funktionel grammatik.

Man kan groft inddele artiklen i afsnit 2-4 og afsnit 5-6. Afsnit 2-4 beskriver overordnet fænomenet PS i dansk, mens afsnit 5 og 6 handler om de to teoretiske analyser af PS. En finere inddeling ville være som følger: Afsnit 2 giver et generelt overblik over hvilke konstruktioner PS finder sted i. Afsnit 3 handler om de leksikalske elementer der påvirker muligheden for PS. I afsnit 4 kommer jeg ind på begrænsninger af PS ved *hv*-flytninger, nærmere bestemt ved *hv*-flytninger af en nøgen *hv*-frase. I afsnit 5 gennemgår og giver jeg en kritik af Takamis (1988, 1992) funktionelle tilgang til PS. I afsnit 6 gør jeg det samme for Hornstein og Weinbergs (1981) formelle tilgang til PS.

I hvilke konstruktioner optræder PS?

For at kunne formulere en analyse er det nødvendigt først at undersøge data og uddrage generaliseringer. Disse empiriske observationer skal så indgå og kunne forklares i en sammenhængende analyse. Derfor starter jeg her med at gennemgå nogle facts om PS; mere kohærente og udarbejdede analyser henlægges til efter denne gennemgang.

På dansk kan man strande præpositioner i fem kontekster (Herslund 1984: 49-51): (i) ved *hv*-flytning, som i (3), (ii) ved topikalisering af et nominalsyntaxme, en NP, hvorved NP'en fremhæves, som i (4), (iii) i relativsætninger, som i (5), (iv) kløvning som i (6), og i (v) infinitivkonstruktioner, som i (7):

- (3) *Hvem danser han med?*
- (4) *Olsen ville jeg aldrig stemme på.*
- (5) *Pigen, som jeg har fået den af, er rejst.*
- (6) *Det er hende, jeg er gift med.*
- (7) *Peter er svær at blive klog på.*

(Herslund 1984: 50-51)

I (3) og (4) er styrelsen flyttet til CP-Spec, fundamentfeltet eller F i Diderichsens terminologi.³ I (7)

³ I (5) og (6) kan man argumentere at en usynlig styrelse er flyttet til CP-spec, men man kan også argumentere for at styrelsen er elideret uden at være flyttet. Det skal siges, at *som* i begge analyser kan betragtes som en konjunktion, og

er der tale om såkaldt *tough*-movement. Her er der flere mulige analyser: Enten flytter styrelsen op i matrikssætningen, eller også er *Peter* basisgenereret i matrikssætningen, mens styrelsen slettes (Chomsky 1977:102).

Jeg vil her ikke diskutere det teoretiske spørgsmål om der overhovedet flyttes elementer, eller om de placeres på deres pladser uden flytning (Dik 1997: 393). Uanset om man godtager flytninger, kan man sige at styrelsen placeres på et ukonventionelt sted bruger således flytning som udelukkende en metafor, et begreb for at noget er placeret på et ukonventionelt sted. Det er kun i omtalen af den generative grammatik at flytning har en betydning i teoretisk henseende (fx at elementer efterlader såkaldte *traces*, spor, når de flytter).

Pseudopassiv

Pseudopassiv er en konstruktion hvor PS altid opstår. PS fremkommer i dette tilfælde ved at styrelsen flytter til subjeksposition. Fx kan aktivsætningen *I slept in this bed* omformes til pseudopassiv ved opskrivning af styrelsen, således at sætningen *This bed was slept in ___* opstår. I den internationale litteratur er det generelt en opfattelse at dansk, i modsætning til engelsk, ikke tillader pseudopassiv (Law 2006; Maling og Zaenen 1990; Truswell 2009). Fx kan aktivsætningen *Børnene legede i kælderen* ikke omformes til pseudopassiv i sætningen **Kælderen blev leget i ___ (af børnene)*. Styrelsen *kælderen* ikke kan opskrives til subjekt.

Herslund (1984: 49, 70 slutnote 7) antager at dansk generelt ikke har PS ved pseudopassiv. Eksemplerne (8)-(10) er således ikke acceptable i hans dialekt af dansk. Han er dog bevidst om at PS ved pseudopassiv som i eksempel (8)-(10) for nogle sprogbrugere er acceptabel:

- (8) *Vi kan ikke lide at blive trådt på.*
- (9) *Vi skal ikke grines ad.*
- (10) *Hvornår blev han kaldt på?*

Han konkluderer desuden ud fra data hos Mikkelsen (1975 [1911]: 135) at konstruktionen er på retur; Eksemplerne viser dog at PS ved pseudopassiv findes i (nogle varianter af) dansk. Laanemets og Engdahls (2014) korpusstudie af KorpusDK viser at PS ved pseudopassiv ganske vist er sjælden, men ikke umulig. De giver bl.a. følgende eksempler:

- (11) *Børnemøbler skal ikke bare passe i størrelsen, de skal kunne bruges og leves **med**, siger arkitekt Nicolai de Gier,*
- (12) *[...] og med sådan en konstatering virker det ikke som om Marc Cohn på nogen måde har forestillet sig at 90'ernes musikfans skal lefles **for**.*
- (13) *Vores gæster er mennesker med gode uddannelser og job, og de vil ikke bestemmes **over**.*

(Laanemets og Engdahl 2014: 90-91)

derfor er det hverken et styrelse til præpositionen eller et relativt pronomen. I afsnittet *Det relative pronomen* holder jeg mig dog til den almene terminologi og antager at det er et relativt pronomen.

Det ser altså ud til at Herslund har ret i at konstruktionen er sjælden, men de nyere eksempler fra KorpusDK giver ikke belæg for at sige at PS i pseudopassiv er på retur. Den er blot sjælden og er underlagt flere restriktioner end PS i andre kontekster (se fx Truswell 2009, som foreslår både syntaktiske og semantiske restriktioner for muligheden for pseudopassiv).

PS ved pseudopassiv i dansk fortjener at blive nævnt fordi den er blevet negligeret i litteraturen. I denne fremstilling vil jeg dog ikke have et fokus på PS i pseudopassiv.

Leksikalske begrænsninger for PS

Det relative pronomen

I relativsætninger har det betydning for muligheden for PS hvilket relativt pronomen der indleder relativsætningen. Ved *som* skal præpositionen strande (Mikkelsen 1975 [1911]: 622):

- (14) *Der går den unge pige, som han har friet til.*
(15) * *Der går den unge pige, til som han har friet.*

Hvis relativsætningen indledes med relativpronomet *hvem*, ser det ud til at PS er begrænset, selvom Mikkelsen ([1975] 1911: 619) angiver (16) som grammatisk. I moderne dansk vil man dog formentlig finde (16) ugrammatisk. Rottfængerkonstruktionen (RK), i hvilken ikke kun *hv*-frasen men hele PP'en flytter frem, er derimod obligatorisk, se (18), hvor det er hele PP'en *til hvem* der flytter frem.

- (16) * *Der går den unge pige, hvem han har friet til.*
(17) * *Han havde aldrig set den mand, hvem han havde henvendt sig til.*
(Mikkelsen [1975] 1911: 619)
(18) *Han havde aldrig set den mand, til hvem han havde henvendt sig.*

Det er altså ikke kun syntaktiske forhold der afgør om PS er mulig, men også hvilket relativpronomen der indleder relativsætningen. Ved *som* er PS obligatorisk; ved *hvem* er det umuligt. Om PS er mulig med andre relativpronominer, kan læseren gå i sømmene (brugen af relativpronominer i dansk ud over *som* er dog relativt begrænset).

Præpositioner der kan strande og ikke kan strande

Ifølge Herslund (1984: 52) kan alle præpositioner i dansk strande. Det er iflg. ham ikke præpositionen selv der har eller ikke har potentiale for stranding, men de funktioner som præpositionerne bruges i. Herslund (1984: 55) gør således opmærksom på at præpositioner i kausale præpositionsforbindelser, PP'er, aldrig kan strande:

- (19) *Hun kunne ikke komme på arbejde på grund af sygdom.*
(20) * *Hvad/hvilken sygdom kunne hun ikke komme på arbejde på grund af?*

Ud over *på grund af* ser det ud til at præpositioner med negativt indhold heller ikke kan strande (Takami 1992: 235-236). Ifølge Takami (1992: 235-236) kan de danske præpositioner der svarer til *without, except, against, in spite of*, ikke strande. Takami giver eksempel (21)-(23); jeg har tilføjet eksempel (24).

- (21) * *Hvilken dressing spiste John salat uden?*
(22) * *Hvem deltog alle i mødet undtagen?*
(23) * *Hvad slags vejr klatrede de op på bjerget trods?*
(24) * *Hvem besøgte kvinden bortset fra?*

Mikkelsen (1975 [1911]: 622) angiver desuden en række præpositioner der ikke kan strande, fx *henved, ifølge, undtagen, siden, uanset* og *fremfor*:

- (25) *Han besøgte mig henved middagstid.*
(26) * *Det er middagstid at han besøgte mig henved.*
(27) *Ninjaen slog ham ihjel ifølge vidnet.*
(28) * *Hvem slog ninjaen ham ihjel ifølge?*

Disse præpositioner er udelukkende kerneord i ikke-valensbundne PP'er og ikke i valensbundne PP'er.⁴ Denne asymmetri er parallel med følgende eksempler: I (29) er PP'en *om to uger* en ikke-valensbunden PP; i (30) er PP'en *til år 1806* valensbundet.

- (29) *Vi spiser gåsen om to uger.*
(30) *Vi daterede dokumentet til år 1806.*

Ekstraktion af styrelsen ud af en ikke-valensbundet PP er (ofte) umulig (31), mens ekstraktion ud af valensbundet-PP er mulig (32):

- (31) * *Hvor mange uger spiser I gåsen om?*
(32) *Hvilket år daterede I dokumentet til?*

Ugrammatikaliteten i (20)-(24), (26), (28) kan således henføres til den generelle observation at ekstraktion ud af ikke-valensbundne PP'er generelt er underlagt flere restriktioner end ekstraktion ud af valensbundne PP'er (Hornstein og Weinberg 1981; Huang 1982). Læseren kan checke hvilke adjunkter der kan ekstraheres ud af (en pointe som også fremføres senere).

Hypotese om ikke-strandende præpositioner

Jeg vil nu opstille en hypotese om præpositioner der aldrig kan strande. For at gøre det må jeg først udvide den traditionelle definition af præpositioner. Det uortodokse består i at ord som *på* i (34) betragtes som præpositioner (heri følger jeg Herslund 1984 og Emonds 1972) selvom de ikke har nogen synlig styrelse.

- (33) *Han lagde en plade på grammofonen.*
(34) *Han lagde en plade på.*

(Herslund 1984: 34)

Jeg antager at alle præpositioner har en styrelse; denne styrelse kan være synlig eller usynlig. Et argument for at der er en usynlig styrelse, er at man i (34) kan udlede hvilken slags plade der lægges

⁴ Begrebet valensbundet omfatter for nærværende ikke subjekts-PP'er

på (fx en LP og ikke en bordplade), og hvilken genstand pladen bliver lagt på (fx en grammofon). I modsætning hertil er styrelsen synlig i (33).

Det kan observeres at de præpositioner der ikke kan strande, heller ikke kan bruges uden synligt styrelse:

- (35) * *Jeg blev hjemme pga.*
- (36) * *Jeg hjælper alle undtagen.*
- (37) * *Han besøgte mig henved.*

Det fører frem til en hypotese om at alle præpositioner der ikke kan tage usynlige styrelser, heller ikke kan strande når de har synlige styrelser. Hypotesen er således:

- (38) Hypotese: Hvis en præposition ikke kan tage en usynlig styrelse, så kan den ikke strande når den har en synlig styrelse.⁵

Hvis hypotesen i det mindste er delvist rigtig, så kan det have teoretiske implikationer for hvordan præpositioner kan klassificeres. Udgangspunktet er at alle præpositioner har et styrelse. Heraf tager nogle præpositioner en fakultativt synlig styrelse, mens andre præpositioner **kræver** en synlig styrelse. Intuitivt passer det med at de sidstnævnte præpositioner også kræver at stå ved siden af styrelsen fordi det viser at præpositionen og styrelsen er tæt forbundne og dermed at kravet om en synlig styrelse er overholdt. Eksempelvis kan *på* tage en fakultativt synlig styrelse (*på grammofonen* eller bare *på + Ø*), hvorimod *henved* obligatorisk tager en synlig styrelse (*henved middagstid* versus **henved + Ø*).

Læseren kan følge op på hypotesen i (38) og teste, fx i et korpus, i hvor høj grad den holder vand. Herefter kan læseren undersøge om de ikke-strandende præpositioner har noget til fælles med de præpositioner der ikke kan tage en usynlig styrelse. Hvis de har noget til fælles, kan læseren overveje hvorfor denne sammenhæng eksisterer.

PS med nøgne *hv*-fraser

Som allerede vist i indledningen er PS underlagt restriktioner. Jeg vil nu kigge på PS ved *hv*-flytning og vise hvilke restriktioner der her er gældende. Der er mindst to grunde til at PS ved *hv*-flytning er begrænset: (i) *Hv*-frasen erstatter hele PP'en, dvs. *hv*-frasen inkorporerer præpositionen

⁵ En hurtig korpussøgning på disse præpositioner viser at kun *på grund af* kan strande, men det er udelukkende i kontrasterende og koordinerende konstruktioner:

- (i) *Men i det store og hele er ukrudtsmiddelresistens en trist teknologi, ikke bioteknologiens eksistensberettigelse, ikke dens ambition, og hverken noget den skal leve af eller forkastes på grund af.*
- (ii) *[H]vor banalt det end lyder, så vil dine følelser for din tidligere pige kølnes (hen ad vejen). Det gør de (...), når man ikke får feed-back, og først da, er du nok moden til at starte et nyt parforhold - ikke på trods af - men på grund af.*

Andre mulige modeksempler på hypotesen er stranding af *end* og *som*, hvis ordklasse kan diskuteres (Jørgensen 1990; Petersen 2009). Et klart modeksemplar er præpositionen *hos*, som kan strande, fx *hvem bor du hos?*, men som ikke kan tage et Ø-styrelse, fx **jeg bor hos*.

og (ii) *hv*-frasen er ikke specifik nok. Den første årsag kommer jeg nu ind på; den anden årsag berøres i gennemgangen af Takamis (1988, 1992) specificitetsbetingelse.

En nøgen *hv*-frase er en *hv*-frase der består af ét enkelt ord, fx *hvor*, *hvem*, *hvad*, *hvilken*, mens en ikke-nøgen *hv*-frase består af flere ord, fx *hvis hund*, *hvilken mand*, *hvad uge* (*Hvad uge er vi i?*). Det er altså PS ved flytning af den førstnævnte gruppe der behandles i dette afsnit.

Ifølge Herslund (1984: 55) er det ved *hv*-flytning at PS er mest begrænset fordi præpositionen inkorporeres i *hv*-frasen. Det betyder at *hv*-frasen kommer til at stå for hele PP'en. Præpositionen "forsvinder" således og kan derfor ikke strande. I (40) står *hvor* for hele PP'en på *Fanø*:

(39) *Han har købt hus [på Fanø].*

(Herslund 1984: 55)

(40) *Hvor har du købt hus?*

Hvor kan altså erstatte PP'er. Det samme gælder for *hvordan* og *hvornår*, som i deres inhærente betydning hhv. dækker noget modalt og temporalt, og som obligatorisk inkorporerer præpositionen:

(41) *Han behandlede os med overlegenhed.*

(Herslund 1984: 54)

(42) *Hvordan behandlede han os (*med)?*

(43) *Han gik efter forelæsningen.*

(44) *Hvornår gik han (*efter)?*

PS er altså begrænset når *hv*-frasen er nøgen. Det skyldes at præpositionen i mange tilfælde inkorporeres i *hv*-frasen og forsvinder. PS er således ikke muligt: Der er ingen præposition at strande.

I modsætning til de nævnte nøgne *hv*-fraser ovenfor kan det nøgne *hvad* ikke dække hele PP'ens betydning; *hvad* har kun en betydning som noget der ikke er animat (Christensen og Christensen 2005: 93), eller som ikke har trækket +HUM (Hansen og Heltoft 2011: 603), hvorimod *hvor*, *hvordan*, *hvorfor* hver har mere specifikke betydningsområder, nemlig henholdsvis sted, måde og årsag. *Hvads* animate modpol er *hvem*, som heller ikke kan dække PP'ernes betydning. I og med at *hvad* og *hvem* ikke kan dække PP'ers betydning, kan de ikke inkorporere præpositionen:

(45) *Jeg lå på en madras.*

(46) **Hvad lå du?*

(47) *Hvad lå du på?*

(48) *Han kører med sin kone.*

(49) *#Hvem kører han?*

(50) *Hvem kører han med?*

Hvad og *hvems* distribution er relevant for PS på den måde at de ikke kan inkorporere præpositionen, dvs. præpositionen **skal** være til stede, se (47) og (50). I og med at præpositionen skal være til stede, er PS potentielt muligt, i modsætning til hvis præpositionen ikke var til stede, se

(46) og (49).⁶ PS forudsætter nødvendigvis at der er en præposition til stede. *Hvad* og *hvems* distribution er således ikke kun relevant hvad angår hvornår PS er muligt, men også i rottefængerkonstruktionen (RK), hvor, som tidligere nævnt, det er hele PP'en der flytter. RK er afhængig af præpositionens tilstedeværelse. Det at præpositionen skal være til stede, er ét kriterium ud af flere for at PS (og RK) er mulig.

Men blot fordi præpositionen er til stede, betyder det ikke at den kan strande, og blot fordi den ikke kan strande, betyder det ikke at den kan forekomme i RK (Herslund 1984: 55), se (51) og (52):

(51) * *Hvad har han købt hus på?*

(52) * *På hvad har han købt hus?*

(Herslund 1984: 55)

Hvad angår *hvad* udleder Herslund (1984: 56) at det derfor ikke drejer sig om muligheden for at strande, men om *hvads* idiosynkratiske egenskaber. Det synspunkt tilslutter jeg mig. Som jeg har vist, er disse idiosynkratiske egenskaber knyttet til *hvads* meget abstrakte betydningspotentiale. Dette kommer jeg igen ind på i gennemgangen af Takamis (1992) specificitetsbetingelse

Lad mig afslutningsvis bemærke at **ikke-nøgne** *hv*-fraser typisk ikke tillader inkorporation af præpositionen, fx *hvilket land bor han *(i)?* og *hvilken kniv skar han liget op *(med)?*. Dermed er der skabt grobund for at PS (og RK) kan finde sted: Præpositionen er til stede.

Der er dog nogle få substantiver i ikke-nøgne *hv*-fraser som tillader præpositionen at inkorporere, fx *sted* og *måned*:

(53) *Erik bor (% på) et dejligt sted*

(Nguyen 2018: 150)

(54) *Hvilket sted bor han (?!/* på)?*

(Nguyen 2018: 155)

(55) *Hvilken måned besøgte han hende (% i)?*

Jeg vil her ikke behandle dette fænomen nærmere, men se mere om inkorporation af præpositionen i ikke-nøgne *hv*-fraser i bl.a. Barrie og Yoo (2017), Caponigro og Pearl (2008), Hansen (1967: 349-350), Kobayashi (1999), Nguyen (2018), Larson (1985) og Taraldsen (2017).

Delkonklusioner og perspektiv

Der er indtil videre tre konklusioner på stranding ved ekstraktion med nøgne *hv*-fraser:

- i. Hvis det nøgne *hv*-ord dækker den basisgenererede PP's betydning, så kan præpositionen ikke strande. Den bliver inkorporeret og forsvinder. Der er ingen præposition at strande.
- ii. Hvis *hv*-ordet derimod ikke dækker PP'ens betydning, skal præpositionen være til stede. Om PS (eller RK) er mulig, kan ikke afgøres på dette grundlag, men præpositionen er til stede, så PS er potentielt muligt. Dette er uafhængigt af spørgsmålet om dikotomien mellem PS og RK, men vedrører de to konstruktioner indirekte.

⁶ Muligheden for at der rent faktisk stadig er en præposition – den er bare usynlig – diskuteres nedenfor.

- iii. *Hvad* kan kun referere til **nogle** ikke-animate entiteter, ikke alle. Det skal yderligere specificeres, hvad det kan referere til. Dette er ligeledes uafhængigt af spørgsmålet om dikotomien mellem PS og RK, men vedrører de to konstruktioner indirekte.

Læseren kan nu overveje om der er andre kontekster i dansk grammatik hvor præpositionen kan udelades. Hvis der er det, er det et åbent spørgsmål hvad det er der er fællesnævneren for de kontekster og for PS (og RK).

Det er også et åbent spørgsmål om der er en usynlig præposition i eksemplerne hvor præpositionen inkorporeres og forsvinder, fx *Hvor har du købt hus?*. Jeg har antaget at de forsvinder – at de således ikke er der. Men hvis de rent faktisk er der, strander de så, eller gør de ikke? Det er ikke nemt at svare på da dansk har både PS og RK. Uanset om man mener at de strander eller ikke strander, så har det konsekvenser. Hvis man mener at præpositionen strander, betyder det at det flyttede element, dvs. den nøgne *hv*-frase, er en NP; hvis man mener at den usynlige præposition flytter med den nøgne *hv*-frase, så er det en PP der flytter frem. Det afgørende spørgsmål er nu om man kan afgøre det: Er der evidens for at det flyttede element er en NP eller en PP (med antagelsen af at der er en usynlig præposition)?

Takamis funktionelle teori (1988, 1992)

Takamis teori har to hjørneste, som er formuleret som betingelser for stranding, nemlig henholdsvis informationsbetingelsen og specificitetsbetingelsen. Dem gennemgår jeg i det følgende og holder dem op imod data fra de forudgående afsnit.

Informationsbetingelse for PS

Se først følgende minimalpar, hvor det eneste der varierer er verbet:

- (56) ??/* *Hvilken fest begravede han brevet efter?*

(Takami 1992: 234)

- (57) *Hvilken fest skrev han brevet efter?*

(svarer til Takamis (1992: 14) engelske eksempel)

Eksemplerne viser at verbet alene kan afgøre om stranding er muligt (grammatikalitetsangivelserne er Takamis). Ud fra en ren syntaktisk tilgang er det umiddelbart svært at forklare kontrasten; både *begrave* og *skrive* er transitive verber som tager patients-argumenter. Problemet i (56) er at Takamis (1992: 234) informationsbetingelse bliver brudt:

- (58) More/Less Important Information condition for Preposition Stranding: An NP can be extracted out of a PP only when the NP may itself be interpreted as being more important than the rest of sentence.

(Takami 1992: 234).

Hvis informationsbetingelsen overholdes, kan præpositionen strande. For at kunne forstå og benytte informationsbetingelsen er det nødvendigt at vide hvad der menes med information som er vigtigere

end resten af sætningen. En intuitiv forståelse af hvad der menes med vigtig information, kan opnås ved følgende ræsonnement: Det at begrave et brev er en usædvanlig handling i vores samfund. Dermed er det i en vis forstand vigtig information - eller noget der kræver særlig opmærksomhed fra modtageren (Deane 1991). At skrive et brev er ikke på samme måde en usædvanlig handling og er derfor ikke på samme måde vigtig information.

Det vil sige at PP'en og styrelsen i *begrave*-eksemplet *ikke* indeholder den vigtigste information i sætningen, og dermed kan styrelsen ikke flytte op, jf. Takamis informationsbetingelse.⁷ I *skrive*-eksemplet er handlingen at skrive et brev ikke den vigtigste information; PP'en og styrelsen er vigtigere. Derfor kan styrelsen godt flytte op i dette eksempel.⁸

Efter denne intuitive gennemgang af hvad det vil sige at noget information er vigtigere end noget andet, viser jeg nu hvordan den vigtigste information identificeres ved hjælp af tre operationelle tests der berører PP'ers semantiske og syntaktiske egenskaber. Se følgende kontrasterende eksempler:

- (59) *John gave the book to a young girl.*
(60) *John was still a small boy in 1950.*

(Takami 1992: 23)

De tre tests omhandler (i) sætningernes foki når de bliver lavet til interrogativsætninger; (ii) negationens skopus hvis sætningerne bliver lavet om til at være negative; (iii) sætningernes foki når de fungerer som svar på implicite spørgsmål. Testene viser at sætningerne har forskellige informationsstrukturelle egenskaber. Følgelig er PS mulig i (59), *A young girl, John gave the book to*, men ikke i (60), **1950, John was still a small boy in*. Jeg anvender nu de tre test på (59) og (60).

(I) DE DEKLARATIVE SÆTNINGER HAR FORSKELLIGE FOKI SOM INTERROGATIVSÆTNINGER:

- (61) *Did John give the book to a young girl?*
(62) *Was John still a small boy in 1950?*

(Takami 1992: 24)

I (61) er fokus på *to a young girl*, mens fokus er på *a small boy* i (62). Modtageren ved at *John* gav bogen til nogen, men spørger blot om det er en ung pige. I (62) er PP'en, *in 1950*, derimod ikke i fokus; taleren spørger kun om *John* stadig var en lille dreng.

(II) FORSKEL I NEGATIONENS SKOPUS

De negative versioner af sætningerne udviser forskellige negationsskopus (dvs. hvad det er der benægtes):

- (63) *John didn't give the book to a young girl.*

(Takami 1992: 24)

⁷ Jeg overfører Takamis (1988, 1992) regler til dansk da han selv gør det uden forbehold.

⁸ Logisk fører det ikke frem til at styrelsen dermed er vigtigst i sætningen, men skitseringen af Takamis analyse tjener til at vise at nogle elementer er vigtigere end andre, og det påvirker muligheden for PS.

(64) *John was not a small boy in 1950.*⁹

(Tilpasset fra Takami 1992: 24)

Negationens skopus omfatter PP'en *to a young girl* i (63), men ikke selve handlingen; John gav ikke bogen til en ung pige, men til anden (fx til en ældre pige eller til en dreng). Negationens skopus i (71) er derimod ikke begrænset til PP'en, *in 1950*. Her benægtes kun at propositionen at 'John var et barn'; *in 1950* benægtes ikke.

(III) FORSKELLIGT FOKUS I IMPLICITTE SPØRGSMÅL

De to deklarativer sætninger kan forestilles at være svar på følgende implicite spørgsmål:

(65) *Who did John give the book to?*

(66) *How old/big was John in 1950?*

(Takami 1992: 24-25)

I (65) er fokus på PP'en, mens Johns alder, ikke årstallet, er fokus i (66).

Disse tests fører frem til, at PP'en i *to the young girl* indeholder vigtigere information end *in 1950*, som giver mindre vigtige informationer. Følgelig er stranding muligt i (67), men umuligt i (68):

(67) *Which girl did John give the book to?*

(68) **Which year was John still a small boy in?*

(Takami 1992: 23)

Grunden til at der ikke så let kan ekstraheres ud af temporale og lokative PP'er er ifølge Takamis teori at disse sjældent indeholder vigtigere informationer end resten af sætningen, og de tenderer desuden mere til at have den tematiske rolle tema (Takami 1992: 28-29). Men hvis resten af sætningen indeholder information som er præsupponeret ud fra almen viden, og som derfor indeholder meget lidt vigtig information, indeholder PP'en den relativt vigtigste information. Præpositionen kan dermed strande:

(69) *Which year was John born in?*

(Takami 1992: 29)

Det er en selvfølge at *John* er født på et eller andet tidspunkt. Men det er ikke klart hvilket år han er født i. Dermed indeholder PP'en vigtigere informationer end resten af sætningen.

Takamis specificitetsbetingelse: Generelt for PS ved hv-fraser

Ifølge Takami (1992: 332) er den anden begrænsning for PS at den flyttede *hv*-frase skal indeholde tilstrækkelig information. Særlig *hvad* som styrelse indeholder relativt lidt information da det kun angiver at referenten er inanimat (Christensen og Christensen 2005: 293). *Hvilken* \emptyset som styrelse indeholder derimod mere information. Følger man Takamis teori, kan det ugrammatiske i (51) henføres til at det er svært at udlede ud fra *hvad* at der er tale om et lokativt forhold.

⁹ Takamis (1992: 24) eksempel er *John was not yet an adult in 1950*. Det virker som en fejl at hans eksempel ikke er en negativ version af (60) på samme måde som (63) er en negativ version af (59).

Takami (1992: 232) opstiller følgende specificitetsbetingelse for stranding ved *hv*-flytning:

- (70) Specificity Condition for Preposition Stranding: A sentence with a stranded preposition is acceptable to the extent that the fronted NP-complement of the preposition is interpreted as being specific enough to express the notion of manner, time, place etc.
(Takami 1992: 232)

I (71) giver NP'en *hvilken* \emptyset (markeret med kantede parenteser) information nok til, at modtageren kan fortolke den som en stedsangivelse, hvorimod det samme ikke kan siges om *hvad* (72):

- (71) [*Hvilken* \emptyset] *har han købt hus på?*
(Herslund 1984: 53)

- (72) **Hvad har han købt hus på?* (= (51))

Forskellen på *hvilken* \emptyset og *hvad* er at med *hvilken* \emptyset får modtageren information nok til at fortolke styrelsen som en stedsangivelse, mens *hvad* ikke angiver sted (eller nogen af de andre betydninger som nævnes i specificitetsbetingelsen ovenfor). *Hvad* er med andre ord uspecifik.

At betydningen af *hv*-frasen spiller en væsentlig rolle for grammatikaliteten af PS med *hvad*, viser følgende diskurs, hvor den ekstra konteksten forbedrer mulighederne for PS:

- (73) A: *Han har ikke købt hus på en bakke. Han har ikke købt hus på en \emptyset .*
B: *Hvad har han så købt hus på?*
(Takami 1992: 233)

Det er sværere at strande præpositionen ved flytning af nøgne *hv*-fraser end ved andre operationer fordi nøgne *hv*-fraser typisk indeholder mindre information end styrelsen til præpositionen, jf. *hvad* versus *hvilken* \emptyset .¹⁰ Det har Takami muligvis ret i. Men der er nogle finere betydningsdistinktioner ved *hvad*, som han ikke har indfanget, fx i *hvad bor han i?*, hvor *hvad* kun kan referere til bygninger og lignende.

Problemer for Takamis (1988, 1992) betingelser

Selvom Takamis analyse har en vis intuitiv appeal og kan redegøre for grammatikalitet hinsides det strukturelle, er den dog behæftet med nogle problemer, både af teoretisk og empirisk art. Dem vil jeg nu gennemgå.

TEORETISKE PROBLEMER

Generelt om Takamis (1988, 1992) funktionelle tilgang kan det siges at den ofte benytter sig af diskurs til at muliggøre grammatiske sætninger som isoleret set ville have været ugrammatiske. Der er to ting at sige til det: Den ene ting er at man i så fald åbner for sætninger som man under normale omstændigheder vil betragte som ugrammatiske. Det nærliggende spørgsmål er så hvornår noget

¹⁰ Bemærk at den generative grammatik også har et bud på hvorfor PS er mere begrænset ved nøgne *hv*-fraser end ved ikke-nøgne *hv*-fraser (Stanton 2016: 122). Det har noget at gøre med *hv*-frasens indre struktur og med hvilke syntaktiske kategorier præpositionen kræver.

ikke er grammatisk. Er der en grænse for hvad der ikke kan være grammatisk, hvis blot den rette kontekst er til stede? Den anden ting er at det er tvivlsomt om det overhovedet hjælper på grammatikaliteten af sætningerne når de sættes ind i en hypotetisk diskurs (se (73) som jeg ikke mener, er 100 % grammatisk).

Et radikalt eksempel ville være at placere *s*-suffikset som markerer pluralis i engelsk foran substantivet, fx *sbook* i stedet for *books*. Dette ville for de fleste grammatikere være ugrammatisk. Men i princippet kunne man vel sagtens forestille sig en social sammenhæng hvor en taler med modersmål i engelsk har en samtale med en taler af et sprog hvor pluralis markeres med et præfiks foran substantivet, og for at gøre sig forståelig vælger taleren tilpasse sit sprog til modtagerens.

Jeg tror ikke at Takami ville sige at *sbook* er grammatisk eller acceptabel. Dette stiller problemet skarpt op: På den ene side er kan man bruge diskurs og andre sammenhænge til at gøre sætninger mere acceptable/grammatiske, men på den anden side er det klart at man måske også kan gå for langt – altså at alt bliver acceptabelt/grammatisk blot den rette kontekst er til stede. Dette udvider grammatikalitets- og acceptabilitetsbegrebet. Det er problematisk hvis man tilhører en skole som antager at sprog, i hvert fald til en vis grad, er strukturelt funderet. Dette tror jeg at både generativister og de fleste funktionalister er enige i: at der også er noget formelt i sproget som skal beskrives (se diskussionsafsnittet for detaljer).

I samme spor kan man sige at der er en vis vaghed forbundet med informationsbetingelsen. Det er et åbent spørgsmål hvad der er usædvanligt/sædvanligt i hvilke samfund. Det er en elastisk formulering. Det er tvivlsomt om man operationelt kan afgøre hvor mange gange noget skal forekomme før det er usædvanligt/sædvanligt i et givent samfund. Er det fx almindeligt i Danmark at spise med spisepinde eller at spise sushi med sin bedste elev?

- (74) *Han spiste nudler med disse spisepinde.*
- (75) *?Hvilke spisepinde spiste han nudler med?*
- (76) *Han spiste sushi med sin bedste elev.*
- (77) *? Hvilken elev spiste han sushi med?*

På den måde kan man blive ved med at stille sådanne spørgsmål som der ikke kan gives klare svar på. Derfor kan grammatikaliteten heller ikke forudsiges, fordi det kommer an på, om taleren opfatter noget som usædvanligt. Spørgsmålet er altså i hvor høj grad betingelsen er operationaliserbar.

De spørgsmål der er blevet rejst i de foregående paragraffer, lader sig ikke let besvare. På den ene side er det klart at semantiske og pragmatiske faktorer til en vis grad tillader ellers ugrammatiske/uacceptable sætninger. På den anden side kan man gå for vidt (i hvert fald hvis man antager at sprog delvist er funderet på formelle kategorier) og godtage ugrammatiske/uacceptable sætninger i enhver tænkelig kontekst. Se mere i diskussionsafsnittet.

EMPIRISKE PROBLEMER

Ud over de ovennævnte teoretiske problemer støder Takamis (1988, 1992) analyse også på konkrete empiriske problemer. Specificitets- og informationsbetingelsen giver ikke helt korrekte

forudsigelser mht. bl.a. (i) stranding ved flytning af nøgne *hv*-fraser og (ii) stranding af en række præpositioner.

Generelle problemer med specificitets- og informationsbetingelsen

Det ser ikke ud til at Takamis (1988, 1992) specificitets- og informationsbetingelse kan sige noget om hvorfor stranding ikke er mulig i (79), og hvorfor den er mulig i (81):

- (78) *Jeg bor i Randers.*
(79) **Hvad bor du i?* (afledt af 78)
- (80) *Jeg bor i et parcelhus.*
(81) *Hvad bor du i?* (afledt af 80)

For det første afgør specificitetsbetingelsen ikke grammatikaliteten for (81), dvs. når man laver *et parcelhus* om til det nøgne *hvad*. Problemet er at *hvad* ikke udtrykker sted. Spørgsmålet er hvorfor specificitetsbetingelsen kan brydes ved (81), men ikke ved (79). Det ser altså ud til at specificitetsbetingelsen er irrelevant i denne sammenhæng.

For det andet viser Takamis tests vise at styrelsen er den mest vigtige information i begge sætninger. Fokus er i både (82) og (83) på PP'en i tilsvarende interrogativsætninger (ja-/nej-spørgsmål), og negationens skopus i negative sætninger falder også i begge eksempler på PP'en:

- (82) *Bor du ikke i Randers?*
(83) *Bor du ikke i et parcelhus?*

Informationsbetingelsen er altså opfyldt i begge tilfældet og kan derfor heller ikke give nogen forklaring på hvorfor (79) er ugrammatisk mens (81) er grammatisk. Jeg har foreslået at det kan have noget at gøre med at *hvad* kun kan referere til **nogle** inanimate entiteter og ikke til alle. Dette kan tilfældigvis ses ved Takamis (1992) tredje test i forskellen mellem (84) og (86):

- (84) *Hvilken by bor du i? / Hvor bor du?*
(85) *Du bor i Randers.*
- (86) *Hvilken slags bygning bor du i?*
(87) *Du bor i et parcelhus.*

Testen viser at PP'erne er forskellige, fordi de implicite spørgsmål, se (84) og (86), er forskellige. Men fokus er på styrelsen begge tilfælde. Pointen er altså at både specificitets- og informationsbetingelsen er opfyldt. Ikke desto mindre er kun (81) grammatisk, men ikke (79). Jeg har foreslået at det har noget at gøre med *hvads* inhærente semantik. For at rekapitulere: Der er 3 faktorer der er i spil ved *hvad*:

- i. *hvad* kan ikke inkorporere en præposition pga. sin semantik,
- ii. *hvad* er uspecifik i forhold til ikke-nøgne *hv*-fraser og til fx *hvor*, som typisk betegner sted, og
- iii. *hvad* kan kun referere til **nogle** inanimate entiteter.

Det er den sidstnævnte faktor der er i spil i kontrasten mellem (79) og (81). Det skal endnu bestemmes helt præcist hvilke entiteter *hvad* kan referere til.

Stranding af specifikke præpositioner

I dette underafsnit behandler jeg mere indgående enkelte præpositioner som angiveligt ikke kan strande (i henhold til Takamis analyse). Dermed fortsætter jeg hvad jeg startede med i diskussionen af præpositioner der kan og ikke kan strande, men i dette afsnit sammenholdes disse angiveligt ikke-strandende præpositioner med Takamis analyse.

Stranding af på grund af

Som vist ovenfor er stranding af *på grund af* stærkt begrænset. Takami (1992: 229) mener dog at informationsbetingelsen kan forklare hvorfor *på grund af* alligevel i nogle kontekster (angiveligt) kan strande.

Denne præposition kan normalt ikke strande fordi præpositionen selv – og ikke styrelsen – indeholder mest vigtig information. Det kan ses ved at den har et stort semantisk indhold; den består af flere ord. Derfor er præpositionen vigtigere end sit styrelse, og dermed kan den ikke strande, jf. informationsbetingelsen.

Ifølge Takami kan *på grund af* dog under de rette forhold strande. Han angiver følgende kontrasterende eksempler:

- (88) * *Hvad gjorde du det på grund af?*
(89) A: *Jeg gjorde det ikke på grund af penge. Jeg gjorde det ikke på grund af berømmelse.*
B: *Hvad gjorde du det så på grund af?*

(Takami 1992: 233)

I (88) giver præpositionen mere information end resten af sætningen og er semantisk vigtigere end sin styrelse. Derfor kan præpositionen ikke strande. I (89) er styrelsen derimod blevet vigtigere som følge af den givne kontekst, mens præpositionen *på grund af* er blevet introduceret af taler A og er derfor mindre vigtig. Ekstraktionen af og betoningen på *hvad* i taler B's ytring gør styrelsen vigtigere. Derfor kan den ekstraheres.

Man kan dog betvivle om det at en præposition består af flere ord, også nødvendigvis medfører at den indeholder mere information. Takami henviser til at præpositionen består af flere ord, men man kan diskutere om ikke den komplekse præposition i virkeligheden er én syntaktisk-morfologisk usegementerbar præposition. Man må desuden gå ud fra at når Takami taler om at den består af flere ord, har det ikke noget at gøre med ord som ortografiske enheder. Ortografien har ingen rolle at spille i den grammatiske analyse.

For det andet er jeg uenig med Takami om, at (88) og (89) er grammatiske, dvs. med eller uden kontekst. Men Takami (1992: 233) har muligvis ret i at (89) er bedre end (88).

Stranding af præpositioner med negativt indhold

Jeg vil nu se på Takamis (1992: 235-236) behandling af præpositioner med negativt indhold. Ifølge Takami kan de danske tilsvarende præpositioner til *without, except, against, in spite of* ikke strande. Det skyldes at disse præpositioner indeholder mere vigtig information end resten af sætningen, inklusive deres styrelse. PS under flytning af styrelsen ville derfor stride imod informationsbetingelsen.

Der er også en anden pragmatisk årsag til, hvorfor stranding af præpositioner med negativt indhold er umulig. Man kan ikke spørge til styrelsen af en negativ præposition fordi det ikke giver mening at spørge til noget man allerede ved. Takami (1992: 235-236) giver følgende eksempler:

- (90) * *Hvilken dressing spiste John salat uden?*
- (91) * *Hvem deltog alle i mødet undtagen?*
- (92) * *Hvad slags vejr klatrede de op på bjerget trods?*

Ved spørgsmål er der underliggende præsuppositioner hos spørgeren. I (90) er det en præsupposition at *John* spiste salat uden en bestemt slags dressing. Taleren antager eller ved at *John* ikke spiste en bestemt slags dressing. Under normale omstændigheder ved taleren også hvilken dressing *John* spiste salat med. Det giver ikke mening at spørge til noget man ved på forhånd. Derimod kan (90) være muligt, hvis følgende specielle kontekst er til stede:

- (93) Imagine a situation in which everyone knows that John always eats salad with two of the following: French dressing, Thousand Island dressing, and Italian dressing. Given a situation like this, the sentence *what did John eat salad without today?* will turn out fine.

(Takami 1988: fodnote 9)

Det er dog et problem at Takami (1988, 1992) ikke kan forklare hvorfor følgende strandinger med *uden* er mulige (se også Deane 1991, der giver sætningen *What was John willing to live without?* som et modeksempel på Takamis analyse). De følgende sætninger er ikke spørgsmål, men fremrykning af styrelsen sker af andre informationsstrukturelle årsager.

- (94) *Vi kører uden ham.*
- (95) *Ham kører vi uden.*
- (96) *Ham kan vi ikke klare os uden.*

Der er desuden også det helt generelle spørgsmål om en præposition i grunden kan indeholde mest vigtig information selvom den ikke bruges kontrastivt. Det at den bliver betonet, kan have noget at gøre med andre fonologiske regler som er uafhængige af hvad der er den vigtigste information i sætningen.

Delkonklusion og perspektiver

Vi har nu set Takamis teori forklare hvorfor PS i en række tilfælde er mulig, og en række tilfælde hvor det ikke er muligt. Vi har også set nogle problemer som Takamis teori ikke kan forklare. Læseren kan enten vælge helt at forkaste Takamis teori eller redde den ved at tilføje ekstra

elementer til sin egen teori. Disse elementer skal i så fald være kompatibel med Takamis teori og med de data som Takamis teori dækker.

Hornstein og Weinbergs (1981) reanalysetilgang

Jeg indtil nu har primært behandlet Takamis (1988, 1992) funktionelle tilgang. Den formelle tilgang til PS er heller ikke uden problemer. Jeg gennemgår nu kort Hornstein og Weinbergs formelle (1981) reanalysetilgang inden jeg diskuterer dens problemer.

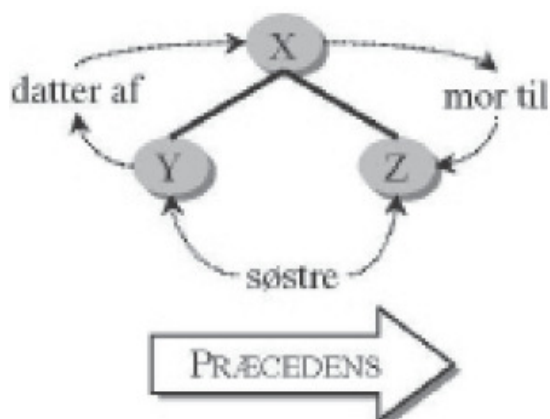
Først og fremmest kan man intuitivt forstå deres analyse på følgende måde: Objekter kan uden problemer flytte frem til spidsen af sætningen, fx *den mand elsker jeg ___*; det kan derimod kun nogle styrelser. Yderligere kan man relativt uproblematisk ekstrahere ud af valensbundne PP'er (se også Herslund 1984: 52), fx *hvad tænker du på ___?* og *hvem stoler du på ___?*, men ikke ud af adjunkt-PP'er, fx **hvor mange uger vil I spise gåsen om ___?*

Dette er motivationen for reanalysetilgangen. Hornstein og Weinbergs centrale ide er at verbet og præpositionen til sammen bliver reanalyseret, eller omtransformeret, til et komplekst verbum, altså et verbum der består af mere end et ord. Dermed bliver den tidlige styrelse til et objekt, og så kan det flytte frem til spidsen af sætningen ligesom alle andre objekter. Der finder i reanalysen altså en strukturændring sted: V og P bliver omdannet til et komplekst verbum (V*). Således bliver verbet *tænke* og præpositionen *på* i sætningen *Hvad tænker du på ___?* til et komplekst verbum, og styrelsen *hvad* kan flytte som ethvert andet objekt (se flere detaljer i (102)-(104)).

Det er ikke alle PP'er der kan undergå reanalyse; valensbundne PP'er er tættere knyttet til verbet, og dermed kan deres præposition reanalyseres til at danne et komplekst verbum sammen med det oprindelige verbum. Præpositionen i ikke-valensbundne PP'er kan derimod ikke danne et komplekst verbum med det oprindelige verbum fordi ikke-valensbundne PP'er ikke er knyttet tæt til verbet.

Inden jeg går i kødet på i de tekniske detaljer i Hornstein og Weinbergs analyse, er jeg nødt til at gennemgå et par grundlæggende begreber som (delvist) kommer fra den generative grammatik. For det første vil det vise sig at det at **søsterrelationen** mellem to konstituer er vigtig; læg således mærke til konstituerne Y og Z nedenfor. De er søstre til hinanden (X, Y og Z er konstituer):

(97)

X er mor til Y og Z,
Y og Z er døtre af X,
Y og Z er søstre.

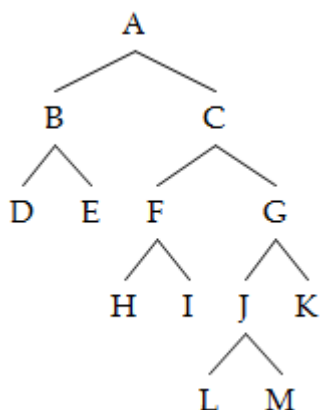
X dominerer Y og Z.

Y står før Z.

(Vikner 2013: 468)

C-kommando er desuden et vigtigt og meget anvendt koncept i generativ grammatik (se Vikner 2013 for nogle af c-kommando-relationens anvendelsesområder i dansk). C-kommando er, ligesom søsterrelationen, en strukturel relation mellem to konstituenten (og har altså ikke noget med semantik at gøre). En konstituent A siges at c-kommandere en anden konstituent B hvis enten B er søster til A, eller B er en del af søsteren til A. Ved hjælp af nedenstående figur vil jeg vise hvad c-kommando er (A, B, C, D ... M er alle konstituenten):

(98)

Et udpluk af c-kommando-relationer skal her tjene til at illustrere hvad c-kommando er:

- A c-kommanderer ingen konstituent fordi den ikke har nogen søster.
- B-c-kommanderer sin søster C og enhver konstituent inden for C fordi disse konstituenten er en del af søsteren til B.
- D c-kommanderer E, og E c-kommanderer D.

- Hverken D eller E c-kommanderer C eller noget inden for C fordi C ikke er søster til hverken D eller E.
- C c-kommanderer B og enhver konstituent inden for C (dvs. D og E).

Bemærk desuden at følgende gælder, stærkt simplificeret (bl.a. er subjekts-PP'er ikke omfattet af de to bulletpoints):

- En valensbundet PP er søster til verbet, og dermed c-kommanderer verbet den valensbundne PP.
- En ikke-valensbundet PP er ikke søster til verbet, men til fx VP, og dermed c-kommanderer verbet ikke den ikke-valensbundne PP.

Efter at have vist hvad søster- og c-kommando-relationen er, og hvordan de hænger sammen med valensbundne PP'er, kan jeg nu gennemgå de tekniske detaljer i Hornstein og Weinbergs analyse. Hornstein og Weinberg (1981) observerer at valensbundne PP'er tillader ekstraktion og foreslår følgende optionelle reanalyseregul, hvor verbet reanalyseres som et komplekst verbum (V*):

(99) $V \rightarrow V^*$

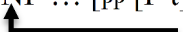
(Hornstein og Weinberg 1981: 60)

Alt hvad verbet c-kommanderer, kan sammen med verbet reanalyseres som et komplekst verbum. Derudover foreslår Hornstein og Weinberg (1981) bl.a. følgende kasusfilter:

Hvis sporet som styrelsen efterlader ved flytning¹¹, får kasus fra præpositionen (oblik kasus), er sætningen ugrammatisk. Sporet skal have tilskrevet kasus fra verbet; denne kasus kaldes objektiv kasus. Kun hvis styrelsen og dens spor får objektiv kasus, kan præpositionen strande.¹²

Under disse antagelser betyder det at PS ikke kan forekomme ved simpel flytning af styrelsen. Dvs. at PS ikke kan foregå som i repræsentationen nedenfor, hvor "... " angiver det materiale som styrelsen flytter forbi:

(100) * NP ... [PP [P t]]

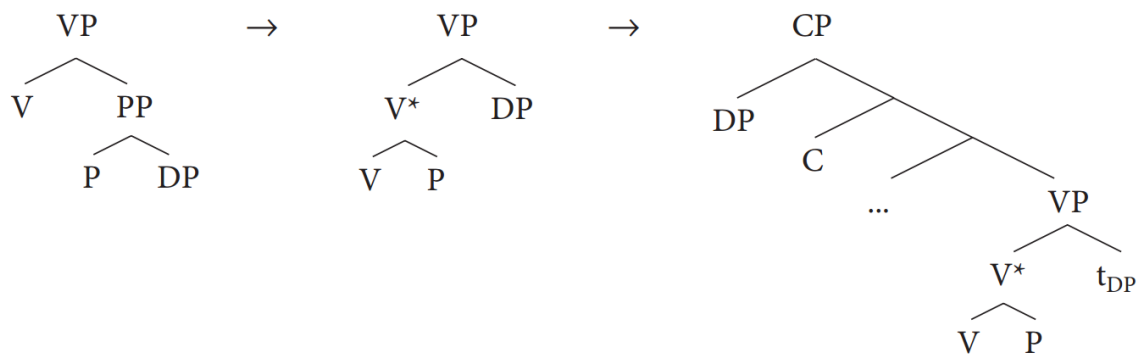
Denne flytning medfører at sporet og den flyttede styrelse får kasus fra præpositionen (oblik kasus), hvilket Hornstein og Weinberg antager er umuligt. Reanalyse er derfor nødvendigt da styrelsen og dets spor således får kasus fra V (objektiv kasus).

Hele strandingsprocessen ser således ud (for nærværende kan læseren oversætte DP'er til NP'er; jeg fortsætter med at benævne nominalsyntagmer som NP'er i den løbende tekst):

¹¹ I den generative grammatik antages det at et element efterlader et spor når det flytter.

¹² Bemærk at denne forskel i kasustilskrivning ikke har nogen forskel i realisering NP'er og pronominer. Således har objektet og styrelsen samme form, *him*, i følgende sætninger *I help him* og *I was waiting for him*. Det samme er gældende for dansk. Antagelsen om dette kasusfilter tjener dog sammen med andre antagelser, som kan være mere eller mindre stipuleret til det givne formål, til at give de rette forudsigelser. Det ideelle ville dog være at udlede antagelser som bundes i andre fænomener i grammatikken, i stedet for at postulere ad hoc-antagelser (for så vidt at de er ad hoc).

(101)

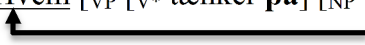

(Truswell 2009: 139)

Repræsentationen til venstre viser strukturen inden reanalyse. Læg mærke til at V c-kommanderer PP'en da PP'en er søster til V. Det betyder at reanalyse er mulig. I repræsentationen i midten er reanalysen fuldendt: V og P indgår i et komplekst verbum (V*); P er ikke længere en kerne i en PP. Repræsentationen til højre viser PS: Styrelsen er nu en slags objekt-NP og flytter frem i sætningen. (Læseren kan ignorere kategorierne CP og C og blot bemærke at NP'en står langt til venstre). Når NP flytter, efterlader den et spor *t*, hvorefter V* tildeler objektiv kasus til *t* og til den flyttede NP. Således overholdes kasusfiltret.

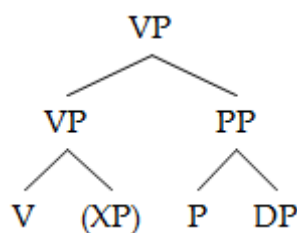
Det centrale for reanalysen er at alt hvad V c-kommanderer i en sammenhængende række, sammen med V kan reanalyseres som et komplekst verbum (V*). Således kan alt materiale mellem V og P, inklusive V og P, reanalyseres som V*, og PS er mulig. Et eksempel afledningen sætningen *Hvem tænker du på?* er givet nedenfor (subjektet er udeladt for at simplificere repræsentationerne):

- (102) [VP [V tænker] [PP [på hvem]]] (strukturen inden reanalyse)
- (103) [VP [V* tænker på] [NP hvem]] (efter reanalyse; V og P er et komplekst verbum, V*)
- (104) Hvem [VP [V* tænker på] [NP t]] (PS opstår ved flytning af styrelsen)

Jeg vil nu vise hvornår PS er **umulig** i Hornstein og Weinbergs analyse, nemlig ved ikke-valensbundne PP'er. Se følgende strukturtræ:

(105)

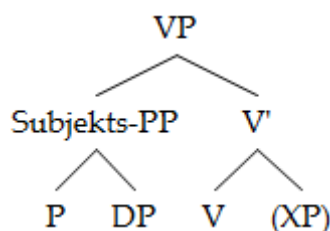
I strukturtræet er PP'en ikke valensbunden, og derfor er den ikke søster til V. Dermed c-kommanderer V ikke PP. Reanalyse er ikke mulig. Når styrelsen flytter, tilskriver P kasus til NP'ens spor og NP'en, hvilket ikke er muligt, jf. Hornstein og Weinbergs kasusfilter. Et konkret eksempel:

(106) Hvor mange uger spiser I gåsen om?

Den ikke-valensbundne PP *om hvor mange uger* bliver ikke c-kommanderet af verbet, og derfor kan reanalyse ikke finde sted. Det medfører at PS er umuligt fordi styrelsen og dens spor får oblik kasus når styrelsen flytter ud. Dette er ikke muligt jf. kasusfiltret som foreslås af Hornstein og Weinberg.

Hornstein og Weinbergs tilgang har en række fordele. En generel fordel er at den giver præcise forudsigelser som kan testes. Reanalysetilgangen forudsiger således at PP'er der ikke c-kommanderes af verbet, heller ikke kan tillade ekstraktion af styrelsen (disse PP'er er ikke-valensbundne). Dette gælder, som tidligere vist, for ikke-valensbundne PP'er, men også PP'er som er subjekt. Subjekts-PP'er står i en højere position og lader sig ikke c-kommandere af verbet: De er hverken søster eller en del af søsteren til verbet.

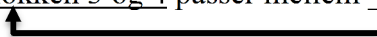
(107)

Forudsigelsen er altså at subjekts-PP'er heller ikke tillader PS, og det stemmer overens med data:

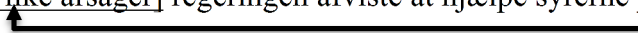
(108) Mellem klokken 3 og 4 passer mig bedst.

(109) * Klokken 3 og 4 passer mellem ___ mig bedst.

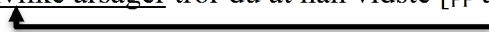

En anden forudsigelse er at præpositionen ikke kan strande efter at PP'en er undergået flytning ved rottefængerkonstruktionen. Det stemmer også overens med data, uanset om PP'en ikke er valensbunden, se (110)-(111), eller om den er valensbunden, se (112)-(113):

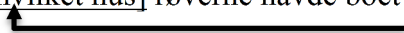
(110) Han vidste [pp af hvilke årsager] regeringen afviste at hjælpe syrerne ____.

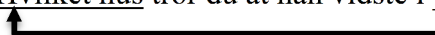
(111) * Hvilke årsager tror du at han vidste [pp af ____] regeringen afviste at hjælpe syrerne?

(112) Han vidste [PP i hvilket hus] røverne havde boet ____.

(113) * Hvilket hus tror du at han vidste i ____ røverne havde boet.

Rottefængerkonstruktionen er vist i (110) og (112). PP'erne er ikke blevet reanalyseret. Ekstraktion af styrelsen er ikke mulig, som vist i (111) og (113). Det skyldes at styrelsen og det spor det efterlader får oblik kasus fra præposition (Hornstein og Weinberg 1981: 64). Det er umuligt i henhold til Hornstein og Weinbergs kasusfilter. Det at PS er umuligt efter RK er parallelt med (100), hvor ekstraktion af styrelsen uden reanalyse ikke tillades.

En tredje fordel er at Hornstein og Weinberg og den generative grammatik generelt bestræber sig på at sammenbinde forskellige grammatiske fænomener ved hjælp af så få mekanismer som muligt. Således relateres muligheden for PS til ekstraktion af objektet hos Hornstein og Weinberg. Dette er udelukkende en konceptuel fordel.

Problemer for Hornstein og Weinbergs reanalysetilgang

Der er dog en række problemer i Hornstein og Weinbergs reanalysetilgang. For det første er der en række teoretiske problemer ved at reanalysere alt muligt materiale som et komplekst verbum (se Penoff 2000 og Takami 1988, 1992). Det kommer jeg her ikke nærmere ind på.

For det andet er der det empiriske problem at styrelsen ikke kan ekstraheres selvom PP'en er valensbundet:

(114) *Forestillingen varede i tre timer*

(Christensen og Christensen 2005: 194)

(115) * *Tre timer varede forestillingen i.*

(116) * *Hvor mange timer varede forestillingen i?*

Et tredje empirisk problem er at reanalyseteorien siger at det reanalyserede materiale opfører sig som ét komplekst verbum. Det forudsiger bl.a. at det komplekse verbum skal kunne stå i starten af sætningen ved ja-nej-spørgsmål (se også Law 2006: 639 og Truswell 2009: 141). Det kan ikke lade sig gøre ved alle reanalyser: Sammenlign ja-nej-spørgsmålet i (117), hvor det simple verbum flytter op, med (119), hvor det komplekse verbum flytter op:

(117) *Du tænker på ham.*

(118) [_v *Tænker*] *du ___ på ham?*

(119) * [_v* *Tænker på*] *du ___ ham?*

Et fjerde empirisk problem er at man i nogle kontekster også kan ekstrahere ud af adjunkt-PP'er. Disse PP'er befinder sig uden for VP'en og kan ikke blive c-kommanderet af verbet (som repræsenteret i (105)). Følgelig kan reanalyse ikke finde sted (en pointe som også Herslund 1984: 52 fremfører). PS burde være umulig i (120)-(122), men det er det ikke:

(120) *Hvilken ø har han købt hus på?* (= (71))

(121) *Hvilken fest skrev han brevet efter?* (= (57))

(122) *Det var et mærkeligt tidspunkt, han kom på.*

(Herslund 1984: 54-55)

Ikke desto mindre er ekstraktion ud af valensbundne PP'er mindre restriktiv end ud af PP-adjunkter, så Hornstein og Weinbergs (1981) observation er relevant. Så én relevant faktor ser ud til at være, om PP'en er valensbundet eller ej. Læseren kan så kaste sig ud i at indkredse hvilke ikke-valensbundne PP'er der kan ekstraheres ud af.

Diskussion og sammenfatning

Formålet med denne artikel er at give læseren et kendskab til PS, således at denne kan formulere sin egen analyse baseret på den eksisterende empiri og teori. Hvad angår empirien, har jeg i denne artikel gennemgået nogle af de kontekster som PS kan finde sted og ikke kan finde sted i. Fx er PS ved flytning af nøgne *hv*-fraser stærkt begrænset fordi præpositionen er inkorporeret i den nøgne *hv*-frase. Hvad angår teorien, har jeg gennemgået to tilgange til PS, nemlig Takamis funktionelle tilgang og Hornstein og Weinbergs formelle tilgang. Jeg vil nu kort diskutere generelle fordele og ulemper ved de to tilgange.

En fordel i Takamis tilgang er at man ved hjælp af semantik og pragmatik kan analysere sætninger som går hinsides det strukturelle (sådan ser det i hvert fald ud på overfladen). Dvs. at strukturen i nogle tilfælde er ens for to sætninger, men de to sætninger kan fx variere mht. informationsstruktur, se fx *?!/* Hvilken fest begravede han brevet efter?* vs *Hvilken fest skrev han brevet efter?* (Takami 1992: 234). Det samme værktøj, semantik og pragmatik, er noget læseren kan anvende i sin analyse af PS (og af andre grammatiske fænomener). Til gengæld kan nogle af de koncepter Takami anvender, være svære at applicere i praksis netop fordi de involverer uformelle kategorier i semantik og pragmatik som er vanskelige at teste.

Dette problem er ikke på samme måde til stede i den formelle tilgang. Her kan man ved hjælp af strukturelle tests, fx de såkaldte konstituenttests, gennemprøve sine hypoteser fordi disse hypoteser er baseret på struktur og giver præcise forudsigelser, fx at PS ikke er mulig ved PP-adjunkter og PP-subjekter. Det er derfor nemmere at falsificere sine hypoteser. Til gengæld lider tilgangen under at være for rigid, i og med at den ikke kan sige noget om acceptabiliteten af sætninger hinsides identiske strukturer, fx ved flytning af styrelsen ud af strukturelt identiske PP-adjunkter. Her har den funktionelle tilgang en fordel.

Hertil kommer at analyserne i den formelle lingvistik er præget af bestræbelserne på at formulere et økonomisk, stringent og kohærent regelapparat der er så abstrakt som muligt så det kan redegøre for fænomener der umiddelbart ikke har noget med hinanden at gøre. I Hornstein og Weinbergs tilfælde kan dette ses ved at PS relateres til fremflytning af objektet. Et andet eksempel der kan nævnes, er bestræbelserne på at forbinde passiv og såkaldte *raising*-konstruktioner (Chomsky 1988: 124ff). I begge tilfælde flytter et element til subjekspositionen, fx *Peter blev dræbt* ____ (passiv) og *Peter ser ud til* ____ *at vinde kampen* (*raising*). Det fører her for vidt at gennemgå passiv og *raising*, men de to umiddelbart urelaterede fænomener kan kobles sammen.

I en fremtidig analyse kan læseren således tage bestik af den empiri jeg har fremlagt, og dels af de teoretiske og empiriske styrker og svagheder de nævnte analyser har. Helt konkret kan læseren fra

Dobbeltrepræsentation er ikke mulig, og ugrammatikaliteten bliver helt tydelig hvis den indskudte sætning fjernes. Men (123) er **acceptabel** da kommunikationen går igennem, og betydningen er til at forstå.

(124) er grammatisk fordi den overholder de syntaktiske regler. En adjektivfrase som fx *good* kan modificeres af uendeligt mange adverbialfraser. Men eksemplet er uacceptabelt fordi kommunikationen ikke ville gå uproblematisk igennem i den konkrete kontekst.

Der er dog lingvister som har et helt andet syn på distinktionen grammatikalitet og acceptabilitet og ikke mener at sætninger kan studeres i isolation eller i en imaginær diskurs uden at tage forskeren og samtalepartnerne i betragtning. Hopper (1987) skriver således (mine fremhævninger):

- (125) Clifford remarks that "Culture is temporal, emergent, and disputed" (Clifford 1986: 19). I believe **the same is true of grammar**, which like speech itself must be **viewed as a real-time, social phenomenon, and therefore is temporal**; its structure is always deferred, always in a process but never arriving, and therefore emergent; and since I can only choose a tiny fraction of data to describe, any decision I make about limiting my field of inquiry (for example in regard to the selection of texts, or the privileging of the usage of a particular ethnic, class, age, or gender group) is very likely to be a **political decision**, to be against someone else's interests, and therefore disputed.

(Hopper 1987: 141)

Hopper skriver yderligere (fremhævningerne er igen mine):

- (126) The notion of Emergent Grammar is meant to suggest **that structure, or regularity, comes out of discourse and is shaped by discourse** as much as it shapes discourse in an on-going process. Grammar is hence not to be understood as a prerequisite for discourse, a prior possession attributable in identical form to both speaker and hearer. **Its forms are not fixed templates, but are negotiable in face-to-face interaction in ways that reflect the individual speakers' past experience of these forms, and their assessment of the present context, including especially their interlocutors, whose experiences and assessments may be quite different.** Moreover, the term Emergent Grammar points to a grammar which is not abstractly formulated and abstractly represented, but always **anchored in the specific concrete form of an utterance**. The notion of emergence is a pregnant one. It [...] takes the adjective emergent seriously as a continual movement towards structure, a postponement or "deferral" of structure, **a view of structure as always provisional, always negotiable, and in fact as epiphenomenal, that is, at least as much an effect as a cause.**

(Hopper 1987: 142)

Ifølge Hopper bestemmes grammatik, og formodentlig også grammatikalitet, således ikke af abstrakte syntaktiske strukturer, men af meta-syntaktiske faktorer der er relevante i kommunikationen i en konkret situation med rigtige samtalepartnere som forhandler om hvad der er den rette grammatik i den givne situation. En generativist ville derfor sandsynligvis betegne Hopper som en ekstrem funktionalist da struktur udelukkende er resultatet af meta-syntaktiske faktorer. Generativisten ville derimod hævde at syntaksen, i hvert fald til en vis grad, er uafhængig af meta-syntaktiske faktorer – at syntaksen til en vis grad er autonom. Takami kan siges at stå et sted imellem disse to synspunkter: Han anerkender fx (implicit) at *hv*-flytninger er en del af grammatikken, og han henviser ikke til at grammatisk struktur er noget der kan forhandles om mellem to eller flere samtalepartnere. Han bruger heller ikke data der er indlejret i en autentisk diskurs. På den anden side anerkender han at meta-syntaktiske faktorer som viden om samfund og information er med til at determinere syntaktisk struktur. Grammatikalitet eller acceptabilitet er således ikke noget der er enighed om i litteraturen.

Som læseren måske kan fornemme, befinder jeg mig selv et sted mellem generativisten og Takami. Der er muligvis noget i sprog der er udelukkende strukturelt betinget, og noget der udelukkende er betinget af funktionelle koncepter. Hertil kommer at der kan være overlap mellem de to, hvor det strukturelt velformede også er funktionelt velformet. I dette tilfælde kan både formelle og funktionelle forklaringsmodeller være kompatible. I disse tilfælde er det i praksis svært at bestemme om det er strukturen der gør at en sætning er velformet, eller om det er funktionelle koncepter der gør det. Det kan være begge dele.

Grammatikalitet som noget der forhandles mellem samtalepartnere, er jeg derimod ikke interesseret i, men det er en forståelse af grammatik der bunder i et andet perspektiv på sprog, og som også har sine gode pointer, og som giver et anerkendelsesværdigt bidrag til forståelsen af sprog i al almindelighed.

Under alle omstændigheder vil jeg opfordre læseren til både at læse generativ og funktionel litteratur. Alt for ofte har jeg set at lingvister fra ene skole ignorerer eller blot overfladisk behandler hvad lingvister fra den anden skole har skrevet.

For nu at vende tilbage til PS: Jeg vil afslutningsvis gøre opmærksom på at PS i dansk er et fænomen der kalder på at blive undersøgt. For det første findes PS stort set kun i germanske sprog (Law 2006 og Truswell 2009:132), så det er et ganske eksotisk fænomen. Dansk er således et af de få sprog der har PS. For det andet er det påfaldende at fænomenet stort set er udforsket på dansk. De store grammatikker Mikkelsen (1975 [1911]) og Hansen og Heltoft (2011) behandler det ganske overfladisk. Kun Herslund (1984), Penoff (2000), Takami (1992: kap. 7), Laanemets og Engdahl (2014) og Engdahl og Laanemets (2015) har beskæftiget sig med det mere indgående. Der altså nok for læseren at kaste sig over(!)

Referencer

Primærlitteratur

KorpusDK: <http://ordnet.dk/korpusdk>

Sekundærlitteratur

- Barrie, Michael & Isaiah Won Ho Yoo. 2017. Bare Nominal Adjuncts. *Linguistic Inquiry* 48(3). 499–512.
- Boeckx, Cedric. 2012. *Syntactic Islands*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Caponigro, Ivano & Lisa Pearl 2008. Silent prepositions: Evidence from free relatives *. I Anna Asbury, Jakub Dotlačil, Berit Gehrke, and Rick Nouwen (red.), *The Syntax and Semantics of Spatial P*, 365–385, Amsterdam: Benjamins, 2008
- Chomsky, Noam. 1977. On wh-movement. I Peter Culicover, Thomas Wasow & Adrian Akmajian (red.), *Formal syntax*. 71–132. New York: Academic Press.
- Chomsky, Noam. 1980. On binding. *Linguistic Inquiry* 11(1). 1–46.
- Chomsky, Noam. 1988. *Lectures on Government and Binding*, 5th ed.t. Dordrecht: Foris Publications.
- Christensen, Robert Zola & Lisa Holm Christensen. 2005. *Dansk grammatik*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Deane, Paul. 1991. Limits to attention: A cognitive theory of island phenomena. *Cognitive Linguistics* 2(1). 1–64.
- Dik, Simon C. 1997. *The Theory of Functional Grammar. Part I: The Structure of the Clause*. Berlin - New York: Mouton de Gruyter.
- Emonds, Joseph. 1972. Evidence that indirect object movement is a structure-preserving rule. *Foundations of Language* 8(4). 546–561.
- Engdahl, Elisabet & Anu Laanemets. 2015. Prepositional passives in Danish, Norwegian and Swedish: A corpus study. *Nordic Journal of Linguistics* 38(3). 285–337.
- Hansen, Aage. 1967. *Moderne dansk I-III*. København: Grafisk Forlag.
- Hansen, Erik & Lars Heltoft. 2011. *Grammatik over det danske sprog*. København: Syddansk Universitetsforlag.
- Herslund, Michael. 1984. Particles, prefixes and preposition stranding. *Nydanske Sprogstudier (NyS)* 14. 34–71.
- Hopper, Paul. 1987. Emergent grammar. I J. Aske et al. (red.), *Proceedings of the Thirteenth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society (BLS)*. 139–157. Berkeley, CA: Berkeley Linguistics Society..
- Hornstein, Norbert & Amy Weinberg. 1981. Case theory and preposition stranding. *Linguistic Inquiry* 12(1). 55–91.
- Huang, Cheng-teh James. 1982. *Logical relations in Chinese and the theory of grammar*. Cambridge, MA: MIT.
- Jørgensen, Henrik. 1990. On some mysterious conjunctions in Danish and their syntactic features. *Skandinavistisk Fiizetek* 4. 284–298.
- Kayne, Richard S. 1981. ECP extensions. *Linguistic Inquiry* 12(1). 93–133.
- Kobayashi, Keiichiro. 1999. Another approach to Bare-NP adverbials as nominals. *English Linguistics* 16(2). 353–380.

- Laanemets, Anu & Elisabet Engdahl. 2014. Findes der præpositionspassiv i dansk? In Inger Schoonderbeek Hansen & Tina Thode Hougaard (red.), *15. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog (MUDS)*, vol. 15, 87–104. Århus: Aarhus Universitet.
- Larson, Richard K. 1985. Bare-NP adverbs. *Linguistic Inquiry* 16(4). 595–621.
- Law, Paul. 2006. Preposition Stranding. I Martin Everaert & Henk C. Van Riemsdijk (red.), *The Blackwell Companion to Syntax*, 631–684. Malden, MA: Blackwell Publishing.
- Maling, Joan & Annie Zaenen. 1990. Preposition-stranding and Passive. *Syntax and Semantics* 24. 153–164.
- Mikkelsen, Kristian Mathias. 1911. Dansk ordføjningslære med sproghistoriske tillæg. Håndbog for viderekomne og lærere. København: Lehmann & Stages Forlag.
- Nguyen, Michael. 2018. On Danish bare nominal adjuncts – a reply to Barrie and Yoo (2017). Patrick Chi Wai Lee, Kat Sze Ming Leung, Kam Cheong Li & Sharon Sin Ying Wong (red.). *Proceedings of the Fourth International Conference on Linguistics and Language Studies (ICLLS 2018)*. http://docs.wixstatic.com/ugd/2b7f97_12e298eb8c21496eba8c2c05fcf02cc3.pdf (tilgået 5. august 2018)
- Penoff, Brad. 2000. On preposition stranding in English and Danish. Upubliceret eksamensopgave, Linguistics, Ohio State University. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download;jsessionid=6B680CA9B72CA5415621147BD2E971F9?doi=10.1.1.121.2474&rep=rep1&type=pdf> (tilgået 13. juni 2018).
- Petersen, Kathrine Thisted. 2009. Som subjunktion så præposition - en reklassificering af *som*. I Inger Schoonderbeek Hansen & Peter Widell (red.), *12. Møde om udforskningen af dansk sprog (MUDS)*, 233–246. Århus: Aarhus Universitet.
- Stanton, Juliet. 2016. Wholesale late merger in \bar{A} -movement: Evidence from preposition stranding. *Linguistic Inquiry* 47(1). 89-126.
- Takami, Ken-ichi. 1988. Preposition stranding: Arguments against syntactic analyses and an alternative functional explanation. *Lingua* 76(4). 299–335.
- Takami, Ken-ichi. 1992. *Preposition stranding: From syntactic to functional analyses*. Vol. 7. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Taraldsen, Tarald. 2017. Places. *Order and structure in syntax II: Subjecthood and argument structure*, vol. 2. Berlin: Language Science Press.
- Truswell, Robert. 2009. Preposition stranding, passivisation, and extraction from adjuncts in Germanic. *Linguistic Variation Yearbook* 8(1). 131–177.
- Vikner, Sten. 2004. Nødvendigheden af en formel tilgang til sprogvidenskab. *Humaniora* 2. 12-16.
- Vikner, Sten. 2013. C-kommando, koreference og negative polaritetselementer i dansk. Inger Schoonderbeek Hansen, Tina Thode Hougaard & Peter Widell (red.), *14. Møde Om Udforskningen af Dansk Sprog (MUDS)*, 467-484. Århus: Aarhus Universitet.
- Vikner, Sten. 2015. Dansk sætningsstruktur – et generativt vs. et Diderichsen-perspektiv. Inger Schoonderbeek Hansen & Tina Thode Hougaard (red.), *15. Møde om udforskningen af dansk sprog (MUDS)*, 429-450. Århus: Aarhus Universitet.
- Vikner, Sten. 2017. Handout fra ph.d.-kurset *Introduction to Linguistics* afholdt på Aarhus Universitet i december 2017.